

Handläggare

Till

Hammarby Sjästads förskolor

Telefon:

Verksamhetsplan 2017 för Hammarby Sjästads förskolor

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

Inledning	3
Organisations- och ledningsstruktur.....	7
1. Ett Stockholm som håller samman	7
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	7
1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	18
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	19
2. Ett klimatsmart Stockholm	21
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	21
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	22
2.5 Stockholms miljö är giftfri	23
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund	24
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	25
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	25
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	27
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	27
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	28
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	33
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	34
4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	36
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	37
Uppföljning av ekonomi.....	39
Resursanvändning	39
Budget 2017	39
Övriga frågor	39

Inledning

Förskolan är en egen skolform för barn från 1 års ålder. Barn börjar i förskolan vid olika åldrar och deltar under olika lång tid. Förskolans uppgift är att lägga grunden för ett livslångt lärande. Den ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran, utveckling och växande. Samtidigt ska den vara organiserad så att den gör det möjligt för föräldrar att förvärvsarbeta eller studera. // Barnen i förskolan ska få en god pedagogisk verksamhet. Förskolan ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som går där. Barnen ska få möjlighet att lära sig saker genom att leka, skapa och utforska – på egen hand, i grupp och tillsammans med vuxna. (www.skolverket.se)

Öppen förskolas uppgift är att erbjuda barn en god pedagogisk gruppverksamhet i nära samarbete med de vuxna besökarna. Samtidigt får de vuxna möjlighet till kontakt och gemenskap. Besökarna är inte inskrivna utan avgör själva när och hur ofta de vill delta.

"Den öppna förskolan bör vara rolig och stimulerande för barnen och ta till vara deras nyfikenhet och lust att lära. Lek och skapande bör ges stort utrymme. Verksamheten bör utformas både efter barnens och de vuxna besökarnas behov." (www.skolverket.se)

Målgrupp

Våra primära brukare är barnen på förskolan samt föräldrar och barn på vår öppna förskola. Vår verksamhet tar alltid avstamp i hur vi kan förbättra, utveckla och skapa en verksamhet med barn och för barn. Föräldrarna och förskolan utgör tillsammans den plattform som ger optimala förutsättningar till detta och vi ser därför att föräldrasamverkan är en viktig förutsättning för att vi ska lyckas. Våra möten med föräldrarna på öppna förskolan ska präglas av ett inlyssnande förhållningssätt där pedagogernas kompetens ska fungera som stöd i föräldrarollen likväl som förebilder i mötet med deras barn. Förskolans bemötande ska vara trovärdigt, tillgängligt och aktivt.

Hammarby Sjästadskolor: I vår enhet finns cirka 205 barn i åldrarna 1-5/6 år fördelade på förskolorna Båtklubben, Kryssningen och Sjöresan. Förskolorna är förlagda i Hammarby Sjästad och arbetar utifrån samma Verksamhetsplan, samma ledning, strukturer och ramar. Den öppna förskolan har öppet alla vardagar både förmiddag och eftermiddag och kan ta emot 50 personer åt gången. Vi ser en välbesökt verksamhet och har genom våra möten för spädbarnsfamiljer samt så kallade regnbågsfamiljer kunnat möta specifika grupper i deras behov.

Det som kännetecknar våra verksamheter är våra ledord:

Tydlig, Tillåtande och Tillgänglig

samt visionen om vår verksamhet

Likvärdighet, Lust och Lärande

Förskolornas pedagogiska miljö, pedagogernas förhållningssätt och mötet med föräldrar och omvärld ska omfattas av denna värdegrund.

Organisation

Enheten Hammarby Sjästadskolor består av 1 förskolechef, 1 bitr förskolechef, 0,75 administrativ assistent, 16 förskollärare, 18 barnskötare, och 3 kockar/ekonomibiträden. I de fall vi har beviljats särskilda medel för barn i behov av särskilt stöd har vi ett antal

resurspedagoger som säkerställer att vi tillgodoser alla barns behov på bästa sätt. En liten andel av medarbetarna är män. Vi arbetar för att höja den andelen, men kompetensen är det som i första hand avgör.

Ledningsgruppen finns till för att säkerställa den pedagogiska kvaliteten genom gemensamma dokument, policys och pedagogisk dialog. Den dagliga driften fungerar utifrån en ansvars-/arbetsfördelning där alla medarbetare är delaktiga. Våra veckomöten har som syfte att snabbt åtgärda uppkomna situationer samt hantera synpunkter från barn, föräldrar eller medarbetare och att arbeta med uppföljning av åtaganden.

Våra förskolor är organiserade utifrån ett modernt sätt att se på förskola i enlighet med forskning om barns lärande. Vi arbetar med barnen i basgrupper för att skapa gynnsamma lärandesituationer med färre relationer. Vi har iordningsställt den pedagogiska miljön och har verkstäder i hela förskolan som alla barnen får ta del av. Samtliga pedagoger på förskolan känner till alla barn och i enlighet med reviderad läroplan och ny skollag har förskolorna förskollärare som är huvudansvarig för undervisningen. Eftersom många situationer på förskolan präglas av omsorg behöver barnen många goda pedagoger. Både förskollärare och barnskötare.

Förskolorna arbetar för att nå samma mål och en god strategi att nå dit är våra interna mötesforum där personalen får mötas och delge varandra, reflektera tillsammans och fördjupa sig i årets förbättringsområden samt hålla en dialog om våra utvärderingsverktyg och metoder.

Hela enheten möts i gemensam intern kompetensutveckling, avslutningar och några gånger om året har vi gemensamma APT. Förskolornas utvecklingsdagar syftar till att få alla delaktiga i utveckling och är av yttersta vikt för att vårt systematiska kvalitetsutveckling ska fungera. Förskollärarnas förstärkta ansvar och uppdrag diskuteras och följs upp regelbundet genom veckomöten, ledningsgruppsmöten och individuella utvecklingssamtal. Vårt sätt att organisera verksamheten gör att det är lätt att ta ett gemensamt övergripande ansvar och att säkerställa att alla barn i alla basgrupper får samma kvalitet.

Vi har möjlighet att söka särskilda medel för barn i behov av särskilt stöd. I de fall vi har beviljats medel har vi ett antal fast anställda resurspedagoger som går in på vissa av dessa uppdrag för att säkerställa att vi tillgodoser alla barns behov på bästa sätt. Under 2017 ser det ut att bli 3 stycken verksamhetsstöd.

Förskolans verksamhet utgår från gällande styrdokument:

FN:s Barnkonvention

- Skollag
- Läroplan för förskolan
- Förskoleplan för Stockholm Stad
- Verksamhetsplan för Södermalm stadsdelsnämnd
- Diskrimineringslagen

Ekonomiska förutsättningar

Enheten visar en budget i balans.

Sammanfattning av 2016 och framåtblick

Under 2016 har vi haft fokus på fyra utvecklingsområden:

Ekonomi

Att rekrytera förskollärare idag är svårt då det är brist på just legitimerade förskollärare. Detta har resulterat i en snabb och stark löneutveckling. Våra kostnader för enheten när vi anställer förskollärare ökar och vi ser att det inverkar på våra möjligheter att nå målet för förskollärartäthet. Vi ser att även att lönerna för barnskötare ökar vid nyrekrytering. Barnens vistelsetider har ökat och detta resulterar i att vi kommer behöva anställa fler medarbetare för att möjliggöra tid för förskollärare och barnskötare att planera, utvärdera och dokumentera det pedagogiska uppdrag. Detta innebär en stor, men samtidigt en nödvändig, kostnad om vi ska kunna bibehålla en hög och jämn pedagogisk kvalitet.

Sjukfrånvaro

Ledningen arbetar medvetet och systematiskt med att minska sjukfrånvaron. Våra resultat visar på en upplevelse av stress och problem med den psykosociala arbetsmiljön, vilket vi kommer att arbeta vidare med under året. Vi för dialog med personalen regelbundet för att följa upp deras upplevelse av sin egen sjukfrånvaro.

Medarbetare

Vi ser ett stort behov av kompetensutveckling av både förskollärarna och barnskötarna för att de ska bli mer säkra i sina uppdrag. Vi ser även att pedagogerna efterfrågar fler tillfällen för kollegialt lärande. Detta är något som vi kommer att se över och utveckla.

Måluppfyllelse

Kvalitetssäkring är av stor vikt och därför ser att vi behöver fokusera några områden över längre tid. Vi formulerade redan år 2015 fyra mål som vi tänkte att vi behövde stäva mot under tre års sikt. Nu är vi framme på sista året. Med stöd av våra utvärderingar och våra analyser av resultaten har vi sett att vi behöver utveckla verksamheten för barnen och samarbetet med vårdnadshavarna. Vi behöver även arbeta mer medvetet med kompetensförsörjning för att attrahera och behålla kompetent personal. Genom våra inriktningsmål ser vi att vi behöver och kan fokusera våra insatser och förbättra våra verktyg för uppföljning och analys. Under 2016 har vi haft fokus på fyra prioriterade områden. Under 2017 kommer vi även att arbeta mot strävansmålet *Förskolorna arbetar med digitala vertyg och med ett digitalt arbetssätt*. Vi såg väldigt mycket fram emot att komma igång med Skolplattformen och att det arbetet stannade av medförde att pedagogisk dokumentation i digital form har släpat efter under senare halvan av 2016. Men vi ser även att arbetet med One Note kommer att ge bättre förutsättning för pedagogerna att arbeta med digital pedagogisk dokumentation.

Förskolor på vetenskaplig grund – Vi förtydligar den pedagogiska verksamheten genom att med reflekterande ställningstaganden låta den vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, vilket stärker arbetet med barnens utveckling och lärande. Vi har använt enhetsgemensamma mallar och rutiner för pedagogisk dokumentation under en längre tid, men vi ser att kvaliteten skiftar mellan de olika arbetslagen/basgrupperna och behöver därför ta ett samlat grepp för att utveckla vårt sätt att dokumentera den pedagogiska verksamheten.

Trygga och hälsosamma förskolor – Vårt fokus på barns utveckling och lärande innefattar även om att vi måste ha fokus på barnsäkerhetsarbete, kemikaliesmart förskola samt kosten

och den fysiska rörelsens betydelse för välmående. Detta smmantaget leder till en trygg och hälsosam förskola. Vi ser att vi behöver göra ett omtag i arbetet med kemikaliesmart förskola och kommer att använda det material som Stockholms stad har tagit fram för att göra detta arbete tillsammans med barnen. Varje förskola har barnombud utsedda för att driva arbetet tillsammans med biträdande förskolechef som är huvudbarnombud på enheten.

Hälsosamma och attraktiva arbetsplatser – Vi arbetar systematiskt med kompetensförsörjning och där igenom skapar vi en attraktiv arbetsplats för skickliga och utvecklingsbenägna pedagoger. Vi strävar alltid efter att anställa förskollärare på alla våra vakanta tjänster, men vi möter allt större svårigheter att rekrytera just förskollärare. Därför erbjuder vi kompetenta barnskötare att vidareutbilda sig till förskollärare på arbetstid. Samtidigt så strävar vi efter att anställa erfarna barnskötare. Systematiskt arbetsmiljöarbete är vårt stöd för att systematiskt planera, leda och utvärdera verksamheten.

Välkomnande förskolor – Vårt bemötande och vårt förhållningssätt gentemot barn, vårdnadshavare och medarbetare ska följa gemensamma riktlinjer och havår likabehandlingsplan som bärande princip. Vi ska arbeta utifrån våra ledord som är Tydlig, tillåtande och tillgängligt. Detta för att skapa en verksamhet som är likvärdig och som skapat lust till lärande.

Prioriterade områden 2017

Södermalms förskolor har tagit fram en gemensam pedagogisk deklARATION under 2017. Syftet är att implementera denna och med hjälp av deklARATIONEN skapa en likvärdighet mellan förskolorna på Södermalm samt höja den pedagogiska kvaliteten. Den pedagogiska deklARATIONEN går hand i hand med det utvecklingsarbete som vi har påbörjat på Hammarby Sjöstads förskolor och vi ser det som ett starkt stöd i vårt fortsatta utvecklingsarbete.

Förskolor på vetenskaplig grund – Vi ska arbeta vidare med att utveckla våra pedagogiska miljöer, både inne och ute och vår pedagogisk dokumentation. I det arbetet är det viktigt att ta stöd av forskning och beprövad erfarenhet. Vi ska diskutera begreppet undervisning under året, för att konkretisera vad det är och ska vara i förskolans verksamhet.

Välkomnande förskolor – Miljön ska signalera en välkomnande och inkluderande verksamhet för alla barn. Vi ska introducera nya familjer till förskolan på ett tydligt, tillåtande och tillgängligt sätt. Vi behöver säkerställa att all ny personal får en förståelse för våra ledord.

Trygga och hälsosamma förskolor – Likabehandlingsarbetet ska vara aktivt, medvetet, tydligt, tillfredsställande och ske löpande tillsammans med barn och vårdnadshavare.

Hälsosamma och attraktiva arbetsplatser – Vi vill självklart behålla alla våra förskollärare och barnskötare och vara en förskola som kan erbjuda kompetensutveckling och karriärsvägar i yrket. Vi ska introducera nya medarbetare till förskolan på ett professionellt sätt. Där vi framför våra ledord: tydlig, tillåtande och tillgänglig för en förskola som strävar mot likvärdighet, lust och lärande.

Förskolor med digitala arbetsätt – Vi behöver utveckla arbetet med pedagogisk dokumentation i digital form. Vi behöver säkerställa att vi har rätt teknisk utrustning så att möjligheterna till ett aktivt utvecklingsarbete finns.

Förskolornas utvecklingsarbete under läsåret 2016-17

Arbetslagen har, utifrån analys av föregående års resultat, enats om utvecklingsområde

inkluderande lärandemiljöer som gemensamt fokus under läsåret 2016/-17. Målet är att ge svar på hur vi lutar oss mot vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet när vi arbetar med inkluderande lärandemiljöer, hur vi förstår det i relation till arbetet med likabehandling samt hur vi själva tolkar begreppet. Vi arbetar i olika projektgrupper.

Som grund för detta arbete behöver vi också utveckla våra pedagogiska miljöer samt den pedagogiska dokumentationen. Genom detta ser vi att vi kan stärka barnens möjligheter till inflytande och samverka med vårdnadshavarna.

Förskolornas utvecklingsarbete under läsåret 2016/2017

Båtklubben – Inkluderande lärandemiljöer

Sjöresan – Inkluderande lärandemiljöer

Kryssningen – Inkluderande lärandemiljöer

Luma Öppna förskola – Inkluderande lärandemiljöer

Organisations- och ledningsstruktur

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	tas fram av nämnden	År
 Andel förskollärare av totalt antal anställda (Årsarbetare)	41 %	41 %	Tertial
 Andel förskollärare som genomgått kompetensutveckling inom genuspedagogik/normkritik	4 %	Öka	År
 Andel nöjda föräldrar	87 %	87 %	År
 Antal barn per grupp	16	16	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,8	3,8	År
 Svarsfrekvens på förskoleundersökningen	80 %	80 %	År

Nämndmål:

Barn är i goda pedagogiska miljöer både inom- och utomhus i förskolan

Beskrivning

Barnens utveckling och lärande sker i samspel med omgivningen. Barngruppens storlek och sammansättning varierar under dagen beroende av verksamhetens innehåll och aktivitet. Förskolans organisation säkerhetsställer en likvärdig förskola som är trygg, säker och håller en hög kvalitet.

Den pedagogiska inom- och utomhusmiljön är utformad med utgångspunkt från läroplanens läroområden, erbjuder ett rikt och varierat material samt är estetiskt utformad. Barnens intressen och frågeställningar är synliga i miljön. Miljön är också genomtänkt ur ett genus- och likabehandlingsperspektiv och synliggör kulturella olikheter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Personalens självvärdering av pedagogisk miljö och material enligt kvalitetsindikatorn	3,8		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetet inom förskolan sker med ett genus- och likabehandlingsperspektiv	2017-01-01	2017-12-31
Dagen organiseras så att omsorg och lärande bildar en helhet.	2017-01-01	2017-12-31
Förskolan gör kemikaliesmarta val vid inköp av pedagogiskt material.	2017-01-01	2017-12-31
Förskolan organiserar en tilltalande och tillgänglig pedagogisk miljö för alla barnen.	2017-01-01	2017-12-31
Förskolans organisation formas för att säkerhetsställa en likvärdig förskola som är trygg, säker och håller en hög kvalitet.	2017-01-01	2017-12-31
Organisera och strukturera så att förskolan använder inom- och utomhusmiljöerna för lärande på ett mer flexibelt vis.	2017-01-01	2017-12-31

Enhetsmål:

Förskolornas pedagogiska uteverksamhet utvecklas för att utmana barn i deras lärandeprocesser.

Förväntat resultat

Alla förskolor dokumenterar arbetet i deras uteverkstad.

Arbetsätt

Våra förskolor har väldigt olika förutsättningar till att utveckla sin utemiljö. Våra tre förskolor, Kryssningen, Sjöresan och Båtklubben, är inrymda i flerfamiljshus och har ingen egen gård. Dom har dock en begränsad gård att nyttja.

Vi har därför valt att kalla även den här verksamheten för verkstad för barnen. Vår uteverkstad innefattar alla barn, yngre som äldre, och kan förläggas på egen gård, lekparken i närmiljön eller i mer skogliknande områden på längre avstånd.

Innehållet i uteverkstaden är rörelse, motorik, natur och projektarbete. Barnen kan arbeta tvärvetenskapligt med alla områden genom sin lek och sina projekt.

Här är också en möjlighet för barnen att arbeta med kultur i deras närmiljö och estetiska läroprocesser.

Resursanvändning

Stadens alla parker och närliggande skogspartier är en viktig del i vårt arbete för barnen. Pedagoger som dagligen i alla väder riktar barnens blick mot lek och lärande i utemiljö.

Uppföljning

Vi mäter resultatet genom GUF samt i Stockholm stads förskoleundersökning och läser av våra resultat i maj. Vi analyserar materialet och varje förskola gör en Verksamhetsutvecklingsplan som gäller hela arbetslaget. Genom vårt arbete med Kvalitetsindikator - självvärderingen följer vi också upp hur vår verksamhet når målen i läroplanen på respektive förskola och för dialog om hur vi kan förbättras. Med hjälp av vår utveckling-och lärandemapp ser vi löpande till att följa upp varje del via det projektarbete som barnen arbetar med.

Genom Pedagogisk dokumentation som innefattar analys och reflektion av barnens arbete ser vi hur vi kan gå vidare och vad vi behöver utveckla. Detta arbete pågår löpande men följer en systematik i vårt struktur från Utveckling -och lärandemappen.

Utveckling

Att synliggöra barnens uteverkstad kan tydliggöra vårt arbete med att främja barns läroprocesser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Reflektionsmöten på enhetsnivån.	2017-01-01	2017-12-31
Övergripande ledningsgrupp	2017-01-01	2017-12-31

Enhetsmål:

Förskolornas pedagogiska verksamhet inomhus utvecklas för att utmana barn i deras läroprocesser.

Förväntat resultat

Kvalitetsindikator 3,7

Förskoleundersökning 81%

Arbetsätt

Förskolorna arbetar aktivt med att skapa pedagogiska lärmiljöer där verkstäderna bjuder in till och skapar lust till att lära. Vi använder oss av våra tre ledord Tydlig, Tillåtande och Tillgänglig i vår ambition att våra verkstäder ska stimulera och bidra till utveckling och lärande. Genom vår pedagogiska miljö ger vi barnen stora möjligheter till att göra aktiva val och själva äga sitt lärande. Allt material finns tillgängligt, är tillåtande och ska på ett tydligt sätt vägleda barnen till utveckling och lärande.

Alla våra förskolor har inrett lokalerna i verkstäder utifrån läroplanen och namngett dessa för skapande, matematik, naturvetenskap och teknik, rollek och drama, språk och

kommunikation. Allt material är tydligt presenterat, är rikt, inbjudande och tillgängligt för alla barn.

Även på vår öppna förskola bjuds barnen på en miljö som är baserad på tydlig, tillåtande och tillgänglig. Vi vill att även de allra yngsta barnen också ska mötas av ett komplement till hemmiljön där de får göra egna val och uppleva med alla sina sinnen. Vi vill redan från början belysa att barnen är kompetenta och kan lära bara de ges möjligheten till det.

För att levandegöra och rikta barnens blickar mot det som erbjuds har verkstäderna fördelats mellan personalen som har i uppdrag att introducera, fördjupa sig i ämnet, bidra med utvecklande aktiviteter och möta barnen.

Resursanvändning

Alla våra förskolor arbetar med verkstäder som är anpassade till barns förutsättningar och intressen. Varje verkstad har en verkstadsansvarig.

Uppföljning

Vi mäter resultatet genom GUF samt i Stockholm stads förskoleunderökning och läser av våra resultat i maj. Vi analyserar materialet och varje förskola gör en Verksamhetsutvecklingsplan som gäller hela arbetslaget. Genom vårt arbete med Kvalitetsindikator - självvärderingen följer vi också upp hur vår verksamhet når målen i läroplanen på respektive förskola och för dialog om hur vi kan förbättras. Med hjälp av vår utveckling- och lärandemapp ser vi löpande till att följa upp varje del via det projektarbete som barnen arbetar med.

Genom Pedagogisk dokumentation som innefattar analys och reflektion av barnens arbete ser vi hur vi kan gå vidare och vad vi behöver utveckla. Detta arbete pågår löpande men följer en systematik i vårt struktur från Utveckling - och lärandemappen.

Utveckling

Vi fortsätter att utveckla verkstäderna med hjälp av pedagogisk dokumentationen. Vi kommer mer tydligt att koppla vårt arbete mot forskning och beprövad erfarenhet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enhetens reflektionsmöten.	2017-01-01	2017-12-31
Lärgrupp Genus och normkritik med pedagogisk dokumentation.	2017-01-01	2017-12-31
Läsombuden	2017-01-01	2017-12-31
Övergripande ledningsgrupp	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Barnen leker, lär och utvecklas i förskolan

Beskrivning

Förskolans pedagogiska miljöer ger barnen förutsättningar att utvecklas i goda lek- och lärandemiljöer. Miljöerna i förskolan är väl genomtänkta både inom- och utomhus och ger barnen möjlighet till förståelse för matematik, naturvetenskap och språk. IKT (informations-

och kommunikationsteknik) är ett av redskapen för detta.

Den pedagogiska dokumentationen synliggör barnens frågor, förändrade lärande och ligger till grund för fortsatt uppföljning, utvärdering och utveckling. Förskolans arbete utgår från ett medvetet genus- och likabehandlingsperspektiv och ett interkulturellt förhållningssätt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel förskolor som använder pedagogisk dokumentation för att synliggöra barnens lärande.	90 %		År
♀ Andel nöjda vårdnadshavare avseende utveckling och lärande (FU)	82 %		År
Personalens självvärdering av "barns språkliga och kommunikativa utveckling" enligt kvalitetsindikatorn	4		År
Personalens självvärdering under området "barns matematiska utveckling" enligt kvalitetsindikatorn	3,8		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barn och vårdnadshavare medverkar i framtagandet av lika behandlingsplanen	2017-01-01	2017-12-31
Förskolorna arbetar med pedagogisk dokumentation i digital form.	2017-01-01	2017-12-31
Implementering av den pedagogisk deklARATION på förskolorna.	2017-01-01	2017-12-31
Södermalms förskolor ska arbeta för att hitta former för att arbeta för en vetenskaplig förankring och beprövad erfarenhet	2016-01-01	2017-12-31
Utbildning sker förskolevis gällande kränkande behandling i syfte att säkra processen.	2017-01-01	2017-12-31

Enhetsmål:

Barnen har grundläggande förmågor för fortsatt utveckling, lek och lärande.

Förväntat resultat

92 % av barnen har grundläggande förmågor för fortsatt utveckling, lek och lärande.

81 % av vårdnadshavarna är nöjda med hur förskolan arbetar med barnens utveckling och lärande

Förskolans förmåga att stödja barns utveckling och lärande är 3,7 på en sexgradig skala.

Arbetsätt

Förskolorna arbetar aktivt med att skapa pedagogiska lärmiljöer där rummen bjuder in till och skapar lust till att lära. Vi använder oss av våra tre ledord Tydlig, Tillåtande och Tillgänglig i vår ambition att våra rum ska stimulera och bidra till utveckling och lärande. Genom vår pedagogiska miljö ger vi barnen stora möjligheter till att göra aktiva val och själva vara delaktiga i sitt lärande. Allt material finns tillgängligt, är tillåtande och på ett tydligt sätt vägleda barnen till utveckling och lärande. Förskolorna har inrett lokalerna i verkstäder med utgångspunkt i läroplanen. Verkstäderna på alla våra förskolor följer samma princip och är; Matematik, Språk och Kommunikation, Skapande, Naturvetenskap och teknik, Rollek och Drama och Uteverkstad.

Även på vår öppna förskola bjuds barnen på en miljö som är baserad på tydlig, tillåtande och

tillgänglig. Vi vill att även de allra yngsta barnen också ska mötas av ett komplement till hemmiljön där de får göra egna val och uppleva med alla sina sinnen. Vi vill redan från början belysa att barnen är kompetenta och kan lära bara de ges möjligheten till det.

Förutom verkstäderna har förskolorna enats om ett processinriktat arbetssätt. Att utgå från barnens egna tankar och ideér och vara medforskande pedagoger. Vi arbetar med att reflektera över den dokumentation som skapas ihop med barnen och bygger därefter vidare projektet. Som stöd i det arbetet används en mall för processanalys. Genom att pröva vetenskapliga förhållningssätt och metoder och genom dokumentation av den pedagogiska verksamheten utvecklas arbetssätt och beprövad erfarenhet..

Resursanvändning

Vi ser att arbetet i basgrupper med möjlighet till lärande i mindre grupper (10-15 barn/grupp 1-2 år och 16 barn/grupp 3-5 år) ger möjligheter att skapa ett lugnt lärandeklimat för barnen. Förskolans gruppriktade arbetssätt kommer till sin rätt och vi har lättare att tidigt upptäcka barn i behov av särskilt stöd.

Arbetet i våra verkstäder sker i ännu mindre grupper om ca 5-7 barn tillsammans med pedagog, barnskötare eller förskollärare.

I de fall vi har beviljats verksamhetsstöd för barn i behov av särskilt stöd använder vi i första hand fast anställd personal med kompetens inom aktuellt område. Resurspedagogerna får fortbildning (t.ex. TAKK, IBT, Floortime) och ingår i nätverk inom enheten.

Våra miljöer ska kännetecknas av inspirerande, utmanande och utforskande material som presenteras på ett tydligt, tillåtande och tillgängligt sätt. Barn i alla åldrar ska möta en miljö som syftar till att de kan göra egna val och genom våra verkstäder ser vi att de blir grunden till att lyckas med lärande utifrån barnens eget val.

Personalens olika kompetens inom olika områden kommer barnen till del genom vårt arbete i En förskola-Ett arbetslag. Vi dokumenterar vårt arbete med barnen inom alla områden och använder vår Mapp för Utveckling och Lärande där vi synliggör detta både för barn och dess föräldrar löpande under året varje månad. Barnens egna tankar och ideér är en resurs som dokumenteras och ligger till grund för vår pedagogiska planering och reflektion och dessa fångas upp i UL-mappen.

IKT - Förskolorna har IKT-ombud med uppdrag att utveckla arbetssätten och stödja barnens användning av IKT som ett naturligt verktyg för lärande. Barn och pedagoger har tillgång till IKT-utrustning med prestanda och programvara som överensstämmer med de pedagogiska behov som finns.

Vårdnadshavarnas synpunkter på förskolan blir viktiga och visar på hur väl vi lyckats förmedla våra intentioner med verkstädernas lärandemiljöer och aktiviteter. Vårdnadshavarna bjuds också in till dialog kring dess eget barns utveckling och lärande på våra utvecklingssamtal.

Tid - Pedagogerna har tid för att dokumentera, följa upp och reflektera över arbetet så att de

kan planera en verksamhet för barnen. Förskolorna fördelar sin pedagogiska utvecklingstid och gör varje månad en fördelning av arbetsuppgifterna inför kommande period. Arbetet följs löpande upp och fördelas på Arbetslagsmötet varje månad.

Enheten har en utökad ledningsgrupp med särskilt yrkesskickliga förskollärare som utgör övergripande ledningsgrupp. Gruppens syfte är att utveckla den pedagogiska verksamheten, så att den vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Uppföljning

Vi mäter resultatet genom GUF samt i Stockholm stads förskoleundersökning och läser av våra resultat i maj. Vi analyserar materialet och varje förskola gör en Verksamhetsutvecklingsplan som gäller hela arbetslaget. Genom vårt arbete med Kvalitetsindikator - självvärderingen följer vi också upp hur vår verksamhet når målen i läroplanen på respektive förskola och för dialog om hur vi kan förbättras. Med hjälp av vår utveckling- och lärandemapp ser vi löpande till att följa upp varje del via det projektarbete som barnen arbetar med.

Genom dokumentation av pedagogisk verksamhet som innefattar analys och reflektion av barnens arbete ser vi hur vi kan gå vidare och vad vi behöver utveckla. Detta arbete pågår löpande men följer en systematik genom enhetens pedagogiska år.

För att följa upp verksamheten på vår öppna förskola kommer vi att dokumentera barnens aktiviteter, samtala med föräldrar och årligen fråga hur de upplever den erbjudna verksamheten.

Utveckling

Vi kommer under 2017 att fortsätta vårt övergripande utvecklingsarbete kring dokumentation av pedagogisk verksamhet som en grund till att bli förskolor som baserar sin verksamhet på vetenskaplig grund och beprövade erfarenheter. Arbetet med detta sker både på övergripande enhetsnivå och på varje förskola utifrån deras utvecklingsområden

Våra utvärderingar visar ett behov av att utveckla vårt arbete med utveckling och lärande. Alla förskolorna har formulerat var sin Verksamhetsutvecklingsplan där de satt ord på hur det kommer att arbeta med ämnet. Förskoleundersökningen visar att vi behöver bli bättre på att synliggöra hur vi dokumenterar och följer upp barnens utveckling och lärande och hur vi stödjer varje barn.

Förskolorna genomför sin GUF under maj månad 2017 och sammantaget med resultaten från vårdnadshavarnas Förskoleundersökning samt Stadens självvärdering, Kvalitetsindikatorn, kommer de att analysera och reflektera för att hitta nästa läsårs utvecklingsområde. Detta brukar vi ha klart redan i Tertial 2 och arbetet inleds i augusti.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Processinriktat arbetssätt	2017-01-01	2017-12-31
Verkstäder	2017-01-01	2017-12-31

Enhetsmål:
Förskolor på vetenskaplig grund

Förväntat resultat

Förskollärarna använder medvetet vetenskapligt utprovade metoder i sitt arbete med barns utveckling och lärande.

Arbetssätt

Övergripande ledningsgrupp träffas regelbundet och leds av förskolechef/biträdande förskolechef. De utvecklar arbetssätten med sina egna barngrupper och sprider kunskap till sina kollegor på förskolan. Arbetssätten ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Resursanvändning

Den övergripande ledningsgrupp består av särskilt yrkesskickliga förskollärare. Gruppens syfte är bland annat att utveckla den pedagogiska verksamheten, så att den vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

En pedagog från varje förskola deltar i stadsdelsövergripande nätverk Genus och normkritik genom pedagogisk dokumentation och får som uppdrag att inspirera sina kollegor i ett normkritiskt arbetssätt.

En pedagog från varje förskola är utvald till läsombud som får ta del av kompetensutveckling inom Södermalm gällande barns böcker och läsmiljöer. Läsombud har som uppdrag att implementera detta på sin förskola.

Uppföljning

Under 2017 kommer vi att enas om metoder och arbetssätt som stödjer barns utveckling och lärande med fokus på dokumentation, processinriktat arbetssätt i relation till pedagogiska miljöer och digitala verktyg.

Utveckling

Övergripande ledningsgruppen har i uppdrag att under 2017 utveckla formerna för dokumentation av pedagogisk verksamhet samt pedagogiska miljöer och digitala verktyg.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Implementering av den Pedagogiska plattformen	2017-01-01	2017-12-31
Lärgrupp Genus och normkritik med pedagogisk dokumentation.	2017-01-01	2017-12-31
Läsombud	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Barns livschanser är jämlika

Beskrivning

Verksamheterna värnar om barnets rättigheter och bidrar till att skapa uppväxtvillkor som ger alla barn lika goda möjligheter oavsett bakgrund. Varje förskoleenhet har ett barnombud som samarbetar med Ersta Vändpunkt när vårdnadshavare har missbruksproblematik.

Familjer som söker ekonomiskt bistånd får rätt insats för att uppnå egen försörjning. Föräldrar till barn i åldrarna 3–12 år erbjuds ABC-föräldrastöd.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Föräldrar ska ges möjlighet att delta i ABC-utbildning	2016-01-01	2017-12-31

Enhetsmål:

Förskolorna ger alla barn lika möjligheter oavsett bakgrund.

Förväntat resultat

Förskolan upptäcker barn som far illa och barn med särskilda behov.

Arbetsätt

Likabehandlingsplanen skrivs varje år tillsammans med medarbetare, barn och vårdnadshavare och följs upp löpande under året. Den ska säkerställa att vi arbetar aktivt med att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

För barn med särskilda behov kan förskolan söka verksamhetsstöd. Vid social oro görs en anmälan till Socialtjänsten. Pedagogerna har kunskap om vilka riktlinjer som gäller och vilka instanser som ska kopplas in när vi känner oro för enskilda barns utveckling och hälsa. Vi har ett Barnombud som har fördjupad kunskap om barns rättigheter och våra skyldigheter att upptäcka och anmäla vid oro att barn far illa.

Resursanvändning

Stödenheten, Socialtjänsten, Landstingets habilitering, Barnpsykiatriska ungdomsmottagningen är viktiga samarbetspartners.

Barnombud på enheten utbildas i att upptäcka våld i nära relationer och blir därmed en viktig resurs.

Uppföljning

Kontinuerlig uppföljning med hjälp av likabehandlingsplanen och pedagogiska dokumentationen.

De barn som har verksamhetsstöd följs upp vid varje terminstart och avslut med hjälp av habiliteringen och stödenheten.

Utveckling

Medarbetare ska ha kunskap i att tidigt identifiera barn i behov av särskild stöd.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barnombud	2017-01-01	2017-12-31
Likabehandlingsarbete	2017-01-01	2017-12-31
Uppföljning med stödenheten/habiliteringen	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Vårdnadshavare och förskolans samverkan är god

Beskrivning

Vårdnadshavarna blir bemötta på ett respektfullt sätt och ges möjlighet att vara delaktiga och ges inflytande i verksamheten. Minst en gång per termin erbjuds utvecklingssamtal.

Förskolan kommunicerar med vårdnadshavarna muntligt och informerar skriftligt om förskolans mål och arbetssätt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel vårdnadshavare som fått information om förskolans mål och arbetssätt.	86 %		År
♀ Andel vårdnadshavare som känner sig välkomna att ställa frågor och synpunkter på verksamheten.	84 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolorna informerar vårdnadshavarna om mål och arbetssätt via bland annat informationsbrev.	2017-01-01	2017-12-31
Vårdnadshavarna görs delaktiga i utformningen av förskolans lika behandlingsplan.	2017-01-01	2017-12-31

Enhetsmål:

Välkomnade förskolor. Vårdnadshavare och förskola samverkar för barnens bästa.

Förväntat resultat

84% av vårdnadshavare anser att förskola och hem samverkar för barnen bästa.

97 % andel barn som förskolan bedömer att de samverkar med hemmet för barnets bästa.

Arbetssätt

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för varje barns utveckling och lärande behöver barnets vårdnadshavare och förskolans personal hitta bra samarbetsformer. Alla barn är unika individer och deras liv pågår både på förskolan och i hemmet. Vi på förskolan vill skapa tydlig kommunikation om förskolans uppdrag och ramar och möta vårdnadshavarnas frågor, synpunkter, förslag samt så snabbt som möjligt kommunicera direkt med berörda personer. Vi lägger stor tonvikt vid introduktionen av den nya familjen, att hitta former för den dagliga kommunikationen som passar både familj och förskola.

Vi kommunicerar vår verksamhet regelbundet genom våra månatliga Verksamhetsbrev, som syftar till att skapa en inblick i barnens pedagogiska verksamhet på förskolan. Vi har också regelbundna brev från förskolans ledning gällande organisation och personal.

Under året möter vi barnens vårdnadshavare på föräldramöten varje termin samt bjuder in till att fira FN-dagen i oktober och sommaravslutning årligen. Syftet med detta är att ge insyn i vårt arbete och föra samtal om den genom att låta barnen visa upp sitt arbete på förskolan.

Det är viktigt för oss att möta föräldrars frågor och synpunkter och vi uppmanar till att ta kontakt med förskolan, personal eller ledning, så snart något uppkommer för att genast inleda en dialog. Förskolan har regelbundna möten varje vecka där synpunkter tas upp och en återkoppling sker därefter inom en vecka.

I vårt uppdrag ingår att identifiera och stödja barn i behov av särskilt stöd. I dessa fall har vi tätare kontakt med föräldrar och när det behövs har vi möjlighet att söka stöd i Södermalms Stödenhet som tillhandahåller talpedagog, specialpedagog, förskolepsykolog och möjlighet att söka ekonomiskt förstärkningsstöd. Inga ansökningar görs utan vårdnadshavares delaktighet.

I samband med att barnet slutar på förskolan gör vi en genomtänkt utskolning. Vi summerar förskoletiden och föräldrar erbjuds att lämna sina synpunkter. Barn som slutar för att börja i förskoleklass omfattas av stadens riktlinjer för övergång till förskoleklass. (Se övergång till förskoleklass)

Resursanvändning

Vårdnadshavare - alla vårdnadshavare betraktas som viktiga samarbetspartner för förskolan. Vi ser att kommunikationen mellan förälder och förskola är av avgörande vikt för barnet.

Lokaler - möjlighet att se på dokumentation från verksamheten. Vi har samtalsrum avsedda för att hålla utvecklingssamtal ostörda.

Personal - personalens förhållningssätt och förmåga att se föräldrar som individer och bemöta dem flexibelt är viktigt för hur kommunikationen blir. Personalens uppdrag är att vara lyhörd och fånga in föräldrars synpunkter och förväntningar.

Internet - Vi använder oss av både vår hemsida och den intranätsida som finns för varje förskola. Vårt intranät är i första hand ett informationsforum där vi anslår brev och påminner om händelser som är planerade på förskolan.

Föräldraforum - Såväl utvecklingssamtal som föräldramöten syftar till att förbättra verksamheten i dialog på olika nivåer liksom den dagliga dialogen om varje barn.

Utveckling och lärandemapp - varje barn tar en gång i månaden med sig sin mapp hem för att ha dialog med sina föräldrar om denna. Mappen är viktig för att synliggöra hur vi arbetar mot målen konkret med barnen.

Synpunktshanteringssystem - vi har löpande fokus på att förbättra vår verksamhet och bjuder in alla våra föräldrar till att lämna ris och ros och idéer och tankar till oss på förskolan. Det kan ske till personalen i skriftlig form eller via stadens Synpunktshanteringssystem .

Vår förskolechef är också specialpedagog vilket finns som ett stöd i frågor om barn i behov av särskilt stöd. Vid behov använder vi oss även av Södermalms stödenhet.

Uppföljning

Förskoleundersökningen visar hur väl föräldrar/vårdnadshavare anser att vi samverkar med dem för barnets bästa. Vi följer upp denna på våra föräldramöten till samtal om förväntningar och hur väl de stämmer överens. Vid våra utvecklingssamtal om barnen följer vi upp målet.

Den ständigt pågående synpunktshandlingen ger oss material till att följa upp målet. Den analyseras årligen.

Vi för också en dialog med våra arbetslag om hur de upplever att samverkan fungerat på både APT och i den lokala samverkansgruppen.

Utveckling

Vi utvecklar våra former för att kommunicera regelbundet och ser över våra brev och möjligheten att skapa en upplevelse av att bli bemötta utifrån sina önskemål. Under höstterminen har vi för avsikt att digitalisera vår dokumentation via OneNote.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Basgruppsreflektion	2017-01-01	2017-12-31
Dialogmöte med ledningen	2017-01-01	2017-12-31
Introduktionsmöte och Utvecklingssamtal för vårdnadshavare.	2017-01-01	2017-12-31
Öppet hus och visningar för intresserade	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

Nämndmål:

Flickor och pojkars fritidsaktiviteter är meningsfulla

Beskrivning

Parkleken är en öppen verksamhet för alla åldrar. Verksamheten är trygghetsskapande och främjar samverkan och gemenskap mellan olika grupper. Verksamheten i parklekarna arbetar för att engagera barn och ungdomsverksamhet som vill bedriva kompletterande aktivitet i parklekens lokaler eller utemiljö. Den öppna förskolan erbjuder en pedagogisk gruppverksamhet och gemenskap till både barn och vårdnadshavare.

Fritidsverksamheten är öppen och attraktiv för alla oavsett kön och förutsättningar. Fritidsgårdarna och träffpunkterna har ett varierat utbud av aktiviteter. Verksamheten skapar förutsättningar för ungdomars val av en positiv livsstil och främjar demokratisk träning. Fritidsgårdarna utvecklas för att få en jämnare könsfördelning, öka medarbetarnas genusmedvetenhet och normkritiska tänkande.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Information om parklek och öppen förskola på boende för nyanlända familjer med permanent uppehållstillstånd.	2017-01-01	2017-12-31

Enhetsmål:

Flickors och pojkars kulturaktiviteter i verksamheten är meningsfulla

Förväntat resultat

Förskoleenkäten 80%

Alla barn har blivit erbjudna minst en professionell kulturupplevelse per termin

Arbetssätt

Kulturaktiviteter i verksamheten ska följa den processinriktade arbetssättet som enheten använder sig av. Barns intressen och förmågor ska vara utgångspunkten i aktiviteter som erbjuds på förskolan. Dessa aktiviteter ska utgå ifrån följande reflektion: Var är vi? Var ska vi? Hur blev det?

Resursanvändning

Alla pedagoger har avsatt tid för enskild och kollegial reflektion.

Uppföljning

Uppföljning sker via stadens Förskoleundersökning.

Utveckling

Enheten kommer att implementera One Note under 2017, dvs digitalisera den pedagogiska dokumentationen. Detta ökar möjligheten till insyn och kollegial reflektion, både för ledningen och pedagogerna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Pedagogisk dokumentation- Processinriktat arbetssätt	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

Nämndmål:

Kvinnor och män, flickor och pojkars kulturaktiviteter i verksamheterna är meningsfulla

Beskrivning

Invånare har lika möjligheter att ta del av verksamheternas kulturutbud oberoende av funktionsförmåga. Barn och unga i förskolan, den öppna fritidsverksamheten och på fritidsgårdarna har möjlighet att ta del av ett professionellt kulturliv. År 2017 uppmärksammas Per Anders Fogelströms år genom aktiviteter i verksamheterna.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Personalens bedömning av "Skapande verksamhet och olika uttrycksformer" (kvalitetsindikatorn)	3,7		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barnen i förskolan ska erbjudas minst en professionell kulturupplevelse per termin.	2017-01-01	2017-12-31

Enhetsmål:

Barnen på förskolorna erbjuds ett rikt kulturutbud

Förväntat resultat

Kvalitetsindikator 3,7

Alla barn har blivit erbjudna 1 kulturupplevelse utanför förskolan

Arbetsätt

Barnen i Hammarby Sjästad förskolor har regelbunden kontakt med estetiskt lärande såsom teater, musik, dans, skapande och film, såväl som åskådare som i det egna skapandet.

Våra förskolor har alla en pedagogisk miljö och material som är utformade som verkstäder. Verkstäderna är av olika karaktär såsom skapande, drama och rollek, naturvetenskap och teknik och matematik. Vi ser att barnets eget skapande genom estetiska lärprocesser är ett bra arbetssätt för att skapa förståelse för olika fenomen. Vi arbetar med ett processinriktat arbetssätt genom projektarbete. Vi använder oss av Stadens utbud av teater och kan ex se Pricken på teater och därefter ha eget dramatiserande sagoläsning, skapa egna kaniner i verkstaden mm

Miljön ska präglas av ett rikt utbud och i stort sett alla aktiviteter med barnen innefattar bild, rörelse, lek, drama och musik i olika former eftersom barn lär i samspel med varandra och genom att få göra själva. Vi synliggör barnens skapande genom dokumentation i alla våra verkstäder där pågående projekt finns att ta del av. Föräldrar bjuds in i vardagen att delta på förskolan. En gång om året öppnar vi upp för Vernissage där vi visar upp årets arbete för föräldrar och andra anhöriga.

Förskolorna besöker närliggande bibliotek i Hammarby Sjästad samt deltar i det "Läsa Mera-projekt" som pågår på Södermalm. Vi går på teater med barngrupper 3-5 år och bjuder in till teater på förskolan för de yngsta barnen. Många museer och teatrar finns inom ett litet avstånd och det är förhållandevis lätt att ta sig till via tvärbana, buss och tunnelbana. I samband med föräldramötet i februari belyser vi frågan om barnens kulturskapande och för en dialog om hur deras barn arbetar med eget skapande.

Resursanvändning

Kulturombud på varje förskola

Uppföljning

Vi följer upp på flera sätt och genom att fråga olika målgrupper om resultatet. Vi har dels Stadens förskoleundersökning som riktas till alla föräldrar årligen. Här tillfrågas våra föräldrar om de anser att barnen mött ett varierat kulturutbud.

GUF, Gemensam Utveckling för de kommunala förskolorna i Södermalms stadsdelsområde,

svarar på hur väl vi lyckas i arbetet med skapande förmåga. Stadens kvalitetsindikator, självvärderingen ger oss en bild av hur väl personalen själva anser att de lyckas i ämnet. Uppföljningen görs under maj månad och ligger sedan till grund för förbättringar inför höstterminen som formuleras i vår VUP, Verksamhetsutvecklingsplan, för respektive förskola.

Utveckling

Alla enhetens förskolor har ett Kulturombud, vars uppdrag är att bevaka och förmedla kultur-evenemang, litteratur och aktuell forskning för förskolebarn i Hammarby Sjöstad. Frågan aktualiseras regelbundet på våra mötesforum och via mail, eftersom många inbjudningar från kulturen kommer den vägen.

Uppföljning görs löpande och evenemang som besöks utvärderas för att se till att barnen får så hög kvalitet som möjligt.

I förskolan ser vi att lärande i hög utsträckning sker när barnen själva får kulturskapa och vi vill erbjuda barnen rikt med tillfällen att göra detta tillsammans med sin personal. Personalen besitter olika kompetenser och vi sprider deras kunnande till alla barnen via de verkstäder som alla våra förskolor byggt upp.

Den personal som ansvarar över en verkstad kan fortbilda sig i ämnet och tankar om nätverk mellan våra olika förskolor pågår. Alla pedagoger tar del av Barnkulturplanen - Kultur i ögonhöjd.

Vår miljö är den främsta resursen för barnen eftersom den är tydlig, tillåtande och tillgänglig och utmanar barnen till eget skapande i alla dess former.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barns skapande på förskolan - verkstäder	2017-01-01	2017-12-31
Kultur i närmiljön	2017-01-01	2017-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

Nämndmål:

Verksamheternas transporter och resor är miljöanpassade

Beskrivning

Förvaltningens resepolicy ger vägledning i ett hållbart resande. Resor och transporter sker på ett hållbart sätt vilket exempelvis innebär att medarbetare så långt det är möjligt går, cyklar eller åker kollektivt i tjänsten. Förvaltningens bilar tankas i största möjliga mån med miljöbränslen. När avtalen löper ut för tjänstebilar ersätts dessa så långt det är möjligt med elbilar.

Enhetsmål:

Verksamhetens färdmedel är miljövänliga

Förväntat resultat

Förskolorna använder kollektiva färdmedel för förflyttning mellan olika resmål.

Arbetssätt

Alla grupper inom enheten väljer kollektiva transportmedel för att förflytta sig mellan olika längre utflyktsmål.

Resursanvändning

Inför varje utflykt avgör personalen om gruppen kan gå dit de ska eller om det är nödvändigt att använda de kollektiva färdmedlena.

Uppföljning

Stockholms lokaltrafik.

Tyvärr är förskolan inte berättigade att använda gruppkort och är därför hänvisade till att personalen betalar med reskassa på Accesskortet.

Utveckling

Vi gör en bedömning inför varje resa om det är nödvändigt att åka, eller om vi hellre kan promenera.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

Nämndmål:

Verksamheterna bidrar till att stadens kretslopp är resurseffektivt

Beskrivning

Verksamheterna medverkar till att avfall i ökande omfattning omhändertas för återvinning. Utsortering av matavfall införs i de verksamheter där förutsättningar finns och farligt avfall tas omhand för att säkra att dessa återvinns på ett korrekt sätt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Verksamheterna förvisar sig om att den egna hanteringen, borttransport och omhändertagande av farligt avfall sker på ett korrekt sätt	2016-04-15	2017-12-31

Enhetsmål:

Förskolorna arbetar för en hållbar utveckling

Förväntat resultat

Vi håller stadens mål om ekologiska livsmedel.

En plan för klimatsmart förskola har upprättats på alla förskolor

Arbetsätt

Våra förskolekök arbetar utifrån våra riktlinjer om mer vegetarisk mat och en ökning av andel ekologiska livsmedel.

En sanering av barnens lekmiljö , utomhus och inomhus , görs för att bli fri från giftiga ämnen. Även kökens miljö ses över.

Resursanvändning

Kompetensen hos våra kök är värdefull i arbetet med att öka den vegetariska kosten samt andelen ekologiska livsmedel.

Uppföljning

vi konterar ekologiska livsmedel för sig så att vi kan avläsa detta löpande under året.
al

Utveckling

Alla förskolor fortsätter under 2017 att arbetet med att sanera vår miljö från gifter. Ett medvetande hos pedagoger och systematisk förbättring av lekmiljö och kök.

Vi ser över möjligheten att alla våra förskolor kan erhålla Grön Flagg.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	100 %	95%	År
 Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	38,29 %	40%	År

Nämndmål:

Verksamheterna är klimatsmarta

Beskrivning

Verksamheterna arbetar för att minska förekomsten av olämpliga kemikalier. Vid beställning av livsmedel och färdiga måltider väljs i möjligaste mån ekologiska alternativ.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Södermalms förskolor ska ge barnen näringsriktig mat och grundläggande kunskaper om kopplingen mellan mat, klimat och hälsa.	2016-01-01	2017-12-31
Södermalms förskolors kockar ingår i ett köksnätverk	2016-01-01	2017-12-31
Verksamheterna ska undvika engångsmaterial (papperstallrikar, plastbestick mm) och planera måltidsinköp för att minska matsvinn	2016-04-15	2017-12-31

Enhetsmål:

Utvecklingsområde Trygg och hälsosam förskola

Förväntat resultat

Alla barn har en trygg och hälsosam förskola. Barnen har grundläggande demokratiska värderingar

Arbetsätt

Levandegöra riktlinjerna kring kränkandebehandling, hålla vår egen likabehandlingsplan levande genom att konstant prata om den på våra möten.

Resursanvändning

Birt förskolechef är huvud barnombud på enheten samt att varje förskola har ett lokalt ombud.

Uppföljning

Skyddsronder

Likabehandlingsplan

Utveckling

Birt förskolechef kommer att gå på en serie föreläsningar om "Våld i nära relationer". Detta kommer sedan att implementeras på förskolorna via APT.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ekologisk mat	2017-01-01	2017-12-31
Hålla krispärmen uppdaterad	2017-01-01	2017-12-31
Likabehandlingsarbete är aktivt och sker löpande.	2017-01-01	2017-12-31
Skyddsronder	2017-01-18	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

Nämndmål:

Verksamheternas inomhusmiljö är god

Beskrivning

Ljud- och luftkvalitet förbättras i förvaltningens verksamhetslokaler med särskilt fokus på förskolelokaler.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla förskolor organiserar verksamheten för en god ljudmiljö.	2017-01-01	2017-12-31

Enhetsmål:
Förskolans inomhusmiljön är god

Förväntat resultat

Vi har ljudabsorbenter i de utrymmen där det behövs.

Arbetsätt

Skyddsronder enligt årshjul Kommunikation med alla pedagoger

Resursanvändning

Skyddsombud

Uppföljning

Skyddsronder
OVK
Ventilationsmätning

Utveckling

Alla rum ska vara ljuddämpade vid behov

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Nämndmål:

Verksamheten drivs inom givna ekonomiska ramar och uppfyller verksamhetens mål

Beskrivning

Verksamheten ryms inom tilldelad budget. Befintliga resurser används optimalt och avtal följs upp systematiskt. Rätt insatser ges i rätt tid och rätt mängd. Förvaltningen kännetecknas av en kultur där ständiga förbättringar är en del av arbetet.

Enhetsmål:
Enhetens ekonomiska resultat är positivt.

Förväntat resultat

Enhetens ekonomiska resultat är positivt.

Arbetsätt

Arbetet med budgetprognoser och utfall månad för månad under året är förskolechefens ansvar. Vi fördjupar vårt budgetarbete och tar fram en mer specifierad kalkyl som blir mer känd för medarbetarna. En återkoppling till ekonomin sker varje månad med ledningsgruppen gemensamt men också för varje förskola där kostnader och antal inskrivna barn följs upp. För att hålla budget krävs iår ett arbete där utgifter fortsätter att vara genomtänkta.

Prognosarbetet prioriteras och tid för detta avsätts för förskolechef varje månad och varje kvartal för ledningsgruppen. Prioriteringar av personalinsatser görs tillsammans i ledningsgruppen och dialog förs tillsammans med arbetslaget.

Budgetarbetet synliggörs på ledningens Leantavla och diskuteras tillsammans samt en ekonomisk rapport delas ut på APT.

Resursanvändning

Vår ekonomiavdelning som stödjer oss med rapporter och uppföljning samt prognosmallar. Infoview är ett bra verktyg som ger större möjligheter för oss själva att ta ut rapporter och följa kostnader.

Chefens kompetens i att analysera utfall, göra prognoser och se hur vi kan prioritera bättre för att bli mer effektiva. Tid i agendan avsätts för chefen för att kunna göra riktiga analyser och hållbara prognoser framåt.

IT - budgetuppföljningar anslås för personal som görs mer medvetna om kostnader.

En mer specifik budget som personalen har kännedom om.

Årshjul för inköp, en inköpsplan, där det tydligt anges hur, vad och när våra inköp görs.

Assisterer för fakturahantering är en resurs genom sin kompetens inom området.

Regelbundna möten mellan chef och assistenter planeras.

Uppföljning

Månadsvisa uppföljningar med prognos för året visar på riktning och behov av effektivisering och eventuella justeringar.

T1 och T2 är viktiga för att kunna följa upp och göra löpande analyser.

Sjukfrånvarokostnader följs upp löpande varje månad och rehabilitering startar så snart som möjligt för att minimera sjukfrånvarokostnaderna.

Fakturahantering och uppföljning av inköpsplan följs upp löpande.

Barnantal läses av och nya barn erbjuds plats så snart det går.

Utveckling

Vi utvecklar kompetensen hos våra arbetslagsledare genom att regelbundet arbeta med ledningsgruppen och våra arbetslagsledare. Vi arbetar med resultatet från månaden som gick och framtida kända kostnader samt följer upp personalkostnader samt barnintag löpande.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Månadsvisa avstämningar med förvaltningen.	2017-01-01	2017-12-31
Återkoppling till medarbetarna varje månad	2017-01-01	2017-12-31

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

Nämndmål:

Kvinnor och män, flickor och pojkar tar del av stöd och service på ett likvärdigt sätt

Beskrivning

Invånare som kommer i kontakt med verksamheterna känner sig trygga i vetskapen om att bemötande och service utformas på ett likvärdigt sätt för kvinnor och män, flickor och pojkar. Det stöd och den service som erbjuds ger ett likvärdigt resultat. Resursfördelningen påverkas inte av könstillhörighet.

Målet är att de uppföljningar som görs ska visa att resultatet för kvinnor och män, flickor och pojkar är lika. I de uppföljningar där skillnader i resultat mellan kvinnor och män, flickor och pojkar finns ska det tydligt framgå om skillnaderna är motiverade eller omotiverade. Vid omotiverade skillnader vidtas åtgärder.

Enhetsmål:

Pojkar och flickor tar del av förskolans verksamhet på ett likvärdigt sätt

Förväntat resultat

Utformningen av miljöerna stödjer alla barns utveckling oberoende könstillhörighet.

Arbetssätt

Kartläggning/observationer av hur förskolans pedagogiska miljöer används relaterat till de olika könen.

Resursanvändning

Stadsdelsövergripande nätverk Genus och Normkritik genom pedagogisk dokumentation. En pedagog från varje förskola inom enheten ingår i detta nätverk och har därefter som uppdrag att implementera och inspirera till normkritisk reflektion och arbetssätt på sin förskola.

Uppföljning

Förskolans utvecklingsdagar samt arbetslagsmöten.

Utveckling

När vi planerar utformningen av våra pedagogiska miljöer ska det alltid finnas med ett jämställdhetsperspektiv och ett normmedvetet förhållningssätt. Det stöd som ges enskilda barn för deras utveckling ska ge ett likvärdigt resultat, oberoende av kön.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Nätverk Genus och Normkritik genom pedagogisk dokumentation	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex		83	År
 Sjukfrånvaro	7,7 %	tas fram av nämnden	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,4 %	tas fram av nämnden	Tertial

Nämndmål:

Chefer utövar ett gott ledarskap och medarbetarna har rätt kompetens

Beskrivning

Chefer ansvarar för sin egen kompetensutveckling och har till sitt stöd ett antal utbildningar och workshoppar i förvaltningens regi.

Verksamheternas kompetensförsörjning på kort och lång sikt är avgörande för måluppfyllelse och kvalitet. En god och långsiktig introduktion är viktig för att behålla medarbetare. Stadens personalpolicy vägleder verksamheterna i att vara en god arbetsgivare. Stadens kommunikationsprogram vägleder chefer och medarbetare för att klara mål och vision.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förankra och implementera stadens nya personalpolicy	2017-01-01	2017-12-31
Verksamheterna ska tillhandahålla introduktionsprogram för nyanställda,	2016-01-01	2017-12-31

Enhetsmål:

Chefer ger förutsättningar för en god kvalitet i verksamheten

Förväntat resultat

Aktivt medarbetarindex 82%

Ledarskapindex 78%

Motivationsindex 82%

Sjukfrånvaro 4,4%

Styrningsindex 82%

Arbetsätt

Förskolorna arbetar mot våra tre ledord Tydlig, Tillåtande och Tillgänglig även i arbetet med medarbetare. Vi har tydliggjort vår organisation genom gemensam struktur på mötesforum, vokabulär och pedagogisk verksamhet. Alla personal känner till våra statliga läroplansmål och vår riktning i staden.

Våra förskolor leds av ytterst av förskolechef tillsammans med biträdande förskolechefer som stöd i de pedagogiska utvecklingsarbetet.

På varje förskola finns 1-2 arbetslagsledare för att säkerställa en god kvalitet i verksamheten. Den övergripande ledningsgruppen för enheten består av arbetslagsledare, biträdande förskolechef och förskolechef.

Arbetet i ledningsgruppen är i huvudsak strategisk pedagogisk ledning och gemensamma utvecklingsarbeten för enheten men också kollegial handledning. Enhetens ekonomi, sjukfrånvaro synpunktshantering och kompetensförsörjning är frågor som återkommer löpande.

Förskolechef arbetar med uppföljning av förskolornas arbete och ger återkoppling på resultat samt efterfrågar uppföljning och rapport från biträdande förskolechefer och arbetslagsledare utifrån givna uppdrag.

Respektive förskola har en operativ ledningsgrupp som leds i huvudsak av arbetslagsledare tillsammans med förskollärare från arbetslagen. Det operativa arbetet är förskolans dagliga drift, bemanning men också det direkta utvecklingsarbetet FÖR barn och MED barn. Förskolechef följer regelbundet upp arbetet och får återkoppling på åtaganden av arbetslagsledare samt handleder arbetslagsledare i genomförandet.

Ledarskap på Hammarby Sjästad's förskolor - roller och mandat :

Förskolechef - leder enheten i strategiska utvecklingsfrågor och säkerställer det systematiska kvalitetsarbetet för enheten. Ger förutsättningar till respektive förskola att arbeta mot gällande mål och åtaganden. Huvudfokus på medarbetarfrågor, ekonomi och ledning. Förskolechef leder och fördelar också arbetet för biträdande förskolechefer och arbetslagsledare.

Biträdande förskolechefer - har huvudfokus på att utveckla och leda vår pedagogiska utvecklingsarbete. Förskolevis och övergripande. Biträdande förskolechef är dessutom ansvarig för att följa upp och utveckla innevarande års pedagogiska åtagande och mål . Biträdande förskolechef gör verksamhetsbesök, följer upp och återkopplar samt vid behov handleder individer och/eller arbetslag och grupper.

Arbetslagsledare - leder det operativa arbetet på förskolan gällande ledning och fördelning samt bemanning och det systematiska kvalitetsarbetet på förskolan. Ingår i den övergripande ledningsgruppen samt leder den operativa ledningsgruppen för sin förskola. Prioritering av arbetsuppgifter och pedagogiskt stöd för medarbetare görs vid behov. De leder alla delar på förskolan, även kök. Arbetet kan innebära att de vid behov har handledning med individer och/eller arbetslag och grupper.

Förskollärare - leder det pedagogiska arbetet på förskolan i enlighet med Skollag och Läroplan för förskolan. De leder och fördelar arbetet inom sitt arbetslag, följer upp och ger återkoppling samt ansvarar för reflektion och lärande inom arbetslaget. Förskollärarna ska säkerställa att arbetet utförs och att se hur detta kopplas till forskning på vetenskaplig grund och med beprövad erfarenhet.

Barnskötare - I förskolan utförs arbetet med barnen av två olika yrkesgrupper, barnskötare och förskollärare, tillsammans i arbetslag. Yrkesgrupperna arbetar sida vid sida i förskoleverksamheten, där omsorg och lärande ska bilda en helhet för barnen under hela dagen. I förskolans läroplan fastläs ansvar som vilar på arbetslaget som helhet. Hela arbetslaget ska delta i planering, genomförande, uppföljning och utvärdering och bidra till att skapa ett utforskande, intressant och lärorikt sammanhang för både barn och pedagoger.

Kommunikation på Hammarby Sjöstads förskolor - innehåll och syfte (rubrik)

Möten - Enhetens kommunikationsplan för 2017 innehåller alla möten och nätverk som är planerade för året. Mötena dokumenteras och ska kunna återrapporteras till förskolechef regelbundet. Alla möten är kända för alla medarbetare. Alla personal för loggbok för möten som rapporteras till arbetslagsledare

Medarbetarbrev - förskolechef skriver ett brev från ledningen till medarbetarna en gång i månaden. Brevet innehåller månadens fokus, information om aktuella händelser och påminnelser om utvecklingsarbete. Breven syftar dessutom till att ge återkoppling på det som sker inom enheten och uppföljning av arbeten som pågår.

Veckomöten - sker på respektive förskola en gång i veckan. Alla personal deltar på mötet som syftar till att informera, kommunicera, arbetsfördela och följa upp. Mötet tar upp inkomna synpunkter från föräldrar, barn och medarbetare och ärendet fördelas till lämplig medarbetare som också står för uppföljning och återkoppling. Mötet leds av biträdande förskolechef och synliggörs via förskolans veckotavla.

Individuella möten med chef/er - I vår enhet ges medarbetare möjlighet att ha individuella möten med förskolechef enligt;

- Rehab. I enlighet med vår rehabprocess möter chef medarbetare för att göra upp rehabplan och bidrar där med att prioritera i de arbetsuppgifter som medarbetare har samt följer upp överenskommelsen.
- utvecklingssamtal. En gång om året, början av läsåret, träffar medarbetare chef för att samtala om sitt uppdrag, sina utvecklingsbehov och hur man vill bidra till förskolans utveckling.
- lönesamtal. under vårterminen, strax innan lönerrevisionen, håller chef ett lönesamtal med fokus på måluppfyllelse satt i förhållande till de kriterier som stadsdelen beslutat. Inga summor berörs vid detta samtal. Förskollärare kan ha lönesättande dialog i samband med lönerrevisionen där beslutad lön diskuteras.
- övriga samtal. Under året kan medarbetare alltid kontakta chef/er eller arbetslagsledare för dialog omkring sitt arbete och sin arbetsmiljö.
- handledningssamtal. Medarbetare som har låg måluppfyllelse på lönekriterier eller av andra anledningar själv önskar har möjlighet att få handledning av chef/er eller av arbetsplatsledare.

Resursanvändning

Kommunikationsplan - våra möten är givetvis där vi i huvudsak för kommunikation, följer upp och återkopplar resultat. Alla möten är kuggar i maskineriet även om alla inte är inne i

varje process.

Informationsbrev - förskolechef, biträdande förskolechef kan föra ut information skriftligt till alla medarbetare att läsa via mail.

Arbetslagsledare på respektive förskola tjänar som "tältpinne" till förskolechef/biträdande förskolechef och leder respektive förskola nära verksamheten genom att finnas mitt bland barn och medarbetare.

Förskollärargrupp på respektive förskola är ansvariga för att leda den pedagogiska verksamheten i arbetslaget. Tid för gemensamma möten för dialog säkerställer att vi arbetar med likvärdighet.

Uppföljning

Vi följer upp arbetet i vår årliga medarbetarenkät.

Utveckling

Vårt systematiska kvalitetsarbete utvecklas under året för att ännu bättre visa på utveckling och lärande för barnen på förskolan. Vårt arbete med Förskola på vetenskaplig grund syftar till att utveckla förskolornas pedagogiska dokumentation, miljöer och digitala verktyg för lärande. För att skapa en god grund för lärande kommer vi också att jobba med basen i barns liv - den fysiska och psykiska hälsan genom kost, rörelse och hälsofrämjande aktiviteter samt barnsäkerhetsförebyggande arbete.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Verksamhetsnära chefer	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

I förvaltningen råder en god arbetsmiljö och goda arbetsvillkor

Beskrivning

En trygg anställning är en självklarhet och arbetet med att minimera ofrivillig deltid fortsätter. Antalet allmänna visstidsanställningar ska minska. Heltid är norm och är utgångspunkten vid nyanställningar.

Arbetet för att verksamheterna ska vara en hälsosam och hållbar arbetsplats fortsätter. I förvaltningen råder nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier och diskriminering. All rekrytering ska utgå från stadens kompetensbaserade rekryteringsprocess.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Verksamheterna ska aktivt arbeta för att minska andelen allmänna visstidsanställningar	2017-01-01	2017-12-31
Verksamheterna ska på en arbetsplatsträff diskutera den egna arbetsmiljön och förvaltningens rutiner vid kränkande särbehandling.	2017-01-01	2017-12-31

Enhetsmål:

Chefer och medarbetare har rätt kompetens och goda arbetsvillkor

Förväntat resultat

Medarbetarnas känsla av motivation - 82%

Medarbetarnas upplevelse av chefens ledarskap -78%

Medarbetarnas upplevelse av styrning av verksamheten - 82%

AMI 82%

Sjukfrånvaro 4, 4%

Arbetsätt

Alla i förvaltningen är medarbetare men några har också ett uppdrag som chefer och ledare. Alla, oavsett roll, ska ges möjlighet till lärande och växande i arbetet och alla har ett eget ansvar för sin egen utveckling. Medarbetare ska erbjudas grund och vidareutbildning när det krävs. Särskilt fokus ska läggas på en god introduktion för nyanställda och unga i yrket. Södermalms stadsdelsförvaltning ska fortsätta att locka nya medarbetare. Det sker bland annat genom trygga anställningsformer där heltid och fast anställning är norm. Södermalms stadsdelsförvaltning har en god arbetsmiljö som avspeglas i en låg sjukfrånvaro. I förvaltningen är det självklart att jämlikhet råder, olikheter bejakas och att diskriminering, trakasserier och kränkande särbehandling på arbetsplatsen aktivt motarbetas.

Resursanvändning

Kommunikationsplan - våra möten är givetvis där vi i huvudsak för kommunikation, följer upp och återkopplar resultat. Alla möten är kuggar i maskineriet även om alla inte är inne i varje process.

Informationsbrev - förskolechef, biträdande förskolechef kan föra ut information skriftligt till alla medarbetare att läsa via mail.

Arbetslagsledare på respektive förskola tjänar som "tältpinne" till förskolechef och leder respektive förskola nära verksamheten genom att finnas mitt bland barn och medarbetare.

Förskollärargrupp på respektive förskola är ansvariga för att leda den pedagogiska verksamheten i arbetslaget. Tid för gemensamma möten för dialog säkerställer att vi arbetar med likvärdighet.

Uppföljning

Medarbetarenkät 2017 mäter vår måluppfyllelse enligt indikatorer för detta mål. Se förväntat resultat.

Utveckling

Ledarskapet på enheten förtydligas och tydliggörs utifrån mandat och roller. Vi ser ett behov av att förtydliga organisationen och förklara ledningens funktion och roller bättre så att förväntningar hamnar på en rimlig nivå. Ledarskapet gällande förskollärare behöver förtydligas och stärkas. Vi ser ett bra arbete utifrån att vi vill skapa en förskoleenhet som arbetar på vetenskaplig grund där förskollärarnas kompetens måste tillvaratas och tydliggöras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
-----------	------------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Introduktion av nya medarbetare.	2017-01-01	2017-12-31
Kompetensutveckling.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

Nämndmål:

Människors rättigheter tillgodoses på ett likvärdigt sätt i verksamheten

Beskrivning

Den service och det stöd som verksamheterna ger är likvärdig och av god kvalitet för alla oavsett kön, etnicitet, ålder, könsöverskridande identitet, funktionsnedsättning, sexuell läggning, religion eller trosuppfattning. Det innebär inte att stöd ska utformas likadant, utan att stödet behöver anpassas till olika gruppers behov.

Myndighetsutövningen är rättssäker och tillvaratar den enskildes resurser. Invånare som kommer i kontakt med nämndens verksamheter upplever att de inte har blivit diskriminerade. För att säkerställa att verksamheten är av god kvalitet finns processer och rutiner som följs upp regelbundet och är kända av alla medarbetare. Verksamheterna analyserar även om det finns risker och/eller omotiverade skillnader utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.

Enhetsmål:

Enheten arbetar för människans lika rättigheter och värde.

Förväntat resultat

Barn och vårdnadshavare ska uppleva att verksamheten är likvärdig och av god kvalitet för alla oavsett kön, etnicitet, ålder, könsöverskridande identitet, funktionsnedsättning, sexuell läggning, religion eller trosuppfattning. Detta innebär att stödet behöver anpassas till olika gruppers och individers behov.

Arbetsätt

Förskolorna skriver varje år en likabehandlingsplan för att säkerställa att barn och vårdnadshavare inte ska uppleva att de har blivit diskriminerade. Förskolorna analyserar om det finns risker och/eller omotiverade skillnader utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Vi använder HUS-modellen, ett stödmaterial som finns framtaget av Barn- och elevombudsmannen, för att skriva planen tillsammans med barn och vårdnadshavare. Likabehandlingsplanen följs upp regelbundet och är känd av alla medarbetare, barn och vårdnadshavare.

Vid eventuell upplevelse av kränkande behandling eller diskriminering används en gemensam anmälningsblankett för utredning, för att säkerställa att händelser kommer till förskolechef och huvudmans kännedom.

Resursanvändning

Det finns stöddokument från Skolverket och Skolinspektionen som vi använder och tar stöd i. Den gemensamma mallen för anmälan till huvudman ser vi kommer att leda till att fler händelser anmäls och utreds. Vi tänker att det kommer att leda till att verksamheten blir bättre på att medvetandegöra och upptäcka eventuella brister i verksamheten innan de har eskalerat.

Uppföljning

Uppföljning sker med medarbetarna genom likabehandlingsplanen och WKI.

Utveckling

Genom att titta på förskolornas pedagogiska miljöer och material genom genusmedvetet och normkritiskt öga hoppas vi på fortsatt utveckling.

Vi ska utbilda medarbetarna i frågor som rör kränkande behandling och diskriminering, men också barns rättigheter.

Vi har påbörjat arbetet med att implementera den nya gemensamma mallen för anmälan av kränkning eller diskriminering. Vi ska också utveckla våra metoder och rutiner för regelbunden uppföljning av våra lokala likabehandlingsplaner.

Alla medarbetare ska uppleva att verksamheten är fri från kränkande behandling och diskriminering, både vad gäller barn, vårdnadshavare och medarbetare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Likabehandlingsarbete	2017-01-18	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

Nämndmål:

Barn och unga uttrycker sin mening i frågor som rör deras vardag

Beskrivning

Barn och unga har medbestämmande i frågor som rör deras vardag. Det innebär bland annat barnets rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och att hänsyn tas i alla frågor som berör honom eller henne.

Barnets bästa är avgörande även när beslut och andra åtgärder rör föräldern som till exempel vård- eller behandlingsinsatser. Hänsyn tas till barnets ålder och mognad.

Enhetsmål:

Barnen är delaktiga och har inflytande över sin vardag.

Förväntat resultat

Förskolan har ett demokratiskt arbetssätt som bjuder in barnen till delaktighet och inflytande i verksamheten.

Detta skall sedan synliggöras i dokumentationen att barnens röster har blivit hörda och att barnen har inflytande över sin vardag på förskolan.

Arbetssätt

Verksamheten utvärderas kontinuerligt tillsammans med barnen med hjälp av pedagogisk dokumentation som sedan ska vara ett stöd för att visa en bild av vad barnen försöker förstå och är nyfikna på. Dokumentationen kan också fungera som stöd för att barnen ska kunna reflektera och diskutera över vad de gjort och för att få syn på hur de lär och utvecklas tillsammans. Med hjälp av pedagogernas reflektioner tillsammans med barnen utvecklas och planeras verksamheten. Dokumentationen ger även vårdnadshavarna möjlighet att bli delaktiga i det egna barnets lärande och att reflektera över vad barnet gör tillsammans med andra barn på förskolan. Södermalms förskolors gemensamma pedagogiska deklARATION blir ett stöd för oss i det arbetet.

Resursanvändning

Våra miljöer är tydliga, tillåtande och tillgängliga för barnen att göra sina egna val och starta aktiviteter på egen hand.

Uppföljning

Målet följs upp regelbundet genom den pedagogiska dokumentationen, genom Förskoleundersökningen samt i WKI.

Utveckling

Vi behöver se över den pedagogiska utomhusmiljön, så att även den stödjer barnen till delaktighet och inflytande.

Säkerställa en planerad meningsfull verksamhet utomhus som utgår från barnens intressen och nyfikenhet.

Utveckla arbetet med digitala verktyg som en hjälp för reflektion och lärande.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Pedagogsikt dokumentation- processanalys	2017-01-18	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

Nämndmål:

Kvinnor och män, flickor och pojkar utsätts inte för våld

Beskrivning

Alla verksamheter kan vägleda kvinnor och män som utsätts för våld i nära relationer om vem de kan vända sig till för att få råd, stöd och information. I det våldsförebyggande arbetet för barn och unga sker samverkan mellan socialtjänst, skola och förskola. För att upptäcka barn, vuxna eller äldre som är eller har varit utsatta för våld i nära relation använder verksamheterna screeninginstrumentet FREDA. Riskbedömningsmodellen Signs of Safety används för att göra risk- och skyddsbedömningar för barn som utsätts, bevittnar eller riskerar att utsättas för våld. Våldsutsatta vuxna och barn i behov av skydd erbjuds skyddat boende eller tillfälligt boende med boendestöd. För de våldsutsatta som ännu inte genomfört ett uppbrott finns stöd att tillgå av en Lots. Våldsutsatta vuxna och barn erbjuds samtalsstöd enskilt eller i grupp inom Södermalms öppenvård.

Enhetsmål:

Enheten arbetar aktivt mot våld.

Förväntat resultat

Vi ska förbättra oss på att upptäcka barn som blir utsatta för eller bevittnar våld i hemmet och agera snabbt och korrekt när det inträffar.

Alla medarbetare ska ha kännedom på hur de ska vägleda medmänniskor som utsätts för våld i nära relationer. Samt att alla känner sig trygga på förskolan.

Arbetsätt

Vi skall bli bättre på att tidigt upptäcka barn som blir utsatta för eller bevittnar våld i hemmet. Om man som medarbetare får kännedom om att något barn har blivit utsatt eller bevittnat våld i hemmet ska man alltid föra den informationen vidare till ledningen. Vid orosanmälningar har vi ett nära samarbete med Socialtjänsten. Rutiner för detta ska finnas och vara kända för alla medarbetare.

Resursanvändning

Enhetens barnombud är en viktig person och resurs för att sprida kunskap och vara behjälplig kring detta.

Socialtjänstens kompetens är en viktig resurs för förskolan till exempel för rådgivning i svåra ärenden.

Uppföljning

Uppföljning sker på våra utvecklingsdagar, veckomöten, ALM och på våra APT, enligt enhetens årshjul.

Utveckling

Vi behöver fortsätta utveckla arbetet med att göra likabehandlingsplanen till ett levande styrdokument i verksamheten.

Enhetens barnombud deltar i kompetensutveckling om våld i nära relationer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Likabehandlingsplan	2017-01-18	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

Nämndmål:

Invånare är delaktiga och kan påverka

Beskrivning

Södermalms stadsdelområde har en levande närdemokrati där kvinnor och män, flickor och pojkar kan påverka verksamheterna. Verksamheterna arbetar aktivt med att göra berörda delaktiga i utformningen av stöd, service och insatser. Synpunkter, idéer, klagomål och medborgarförslag välkomnas och används för att utveckla verksamheten. Förvaltningen utvecklar formerna för samverkan med det civila samhället.

Enhetsmål:

Vårdnadshavarna ges möjlighet att vara delaktiga och påverka verksamheten

Förväntat resultat

Förväntade resultat från Förskoleundersökningen:

80 % av vårdnadshavarna svarar 4-5 på frågan "Jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten"

88 % av vårdnadshavarna svarar 4-5 på frågan "Jag känner mig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten".

Arbetsätt

Vi bjuder under året in till olika tillfällen där vårdnadshavarna har möjlighet att påverka den pedagogiska verksamheten, utifrån specifika frågor och/eller utifrån de synpunkter som kommer in. Forum för detta samarbete är bland annat utvecklingssamtal, föräldramöten och dialogmöte med ledningen.

Förskolans tydlighet i fråga om mål och innehåll är en förutsättning för barnen och föräldrarna skall ha möjlighet till inflytande. Introduktionen till förskolan är viktig, först och främst för barnen, men självklart även för vårdnadshavarna. Bemötandet spelar stor roll för det fortsatta samarbetet. Vi behöver berätta om förskolan, vår verksamhet och vad det är som vi välkomnar vårdnadshavarna till. Syftet är att vårdnadshavarna ska ges möjlighet att förstå vad förskolan är, hur uppdraget ser ut och hur förskolan arbetar med barn i grupp, där omsorg och lärande bildar en helhet. Föräldramöten, utvecklingssamtal, pedagogisk dokumentation och brev som berättar om verksamheten är viktiga kanaler för att upprätthålla förtroendet över tid.

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för varje barns utveckling och lärande behöver barnets vårdnadshavare och förskolans personal ha bra samarbetsformer. Alla barn är unika och de lever sina liv både på förskolan och i hemmet. Vi på förskolan behöver ha en tydlig kommunikation om förskolans uppdrag och ramar och möta vårdnadshavarnas frågor, synpunkter, förslag så snart som möjligt och kommunicera med berörda parter

Resursanvändning

Förskolans främsta resurs är medarbetarna och deras förhållningssätt och förmåga att se vårdnadshavarna som individer och bemöta dem flexibelt är viktigt för hur kommunikationen blir. Förskollärares och barnskötarnas uppdrag är att vara lyhörda och fånga in synpunkter och förväntningar. Vid behov använder vi specialpedagog från Södermalms stödenhet i mötet med vårdnadshavaren.

Vårdnadshavarna betraktas som viktiga samarbetspartners för oss på förskolan. Vi ser att kommunikationen mellan vårdnadshavare och förskola är av avgörande vikt för barnen samt all kunskap som vårdnadshavarna har om det egna barnet ger förutsättningar för en god samverkan som gynnar barnet.

Dokumentation används för att kommunicera det enskilda barnets utveckling och lärande under förskoletiden.

Stockholms stads hemsida och det intranät finns för varje förskola. Intranätet är i första hand ett informationsforum där vi anslår brev och påminner om händelser som är planerade på förskolan.

Utvecklingssamtal, föräldramöten och dialogmöten, liksom den dagliga dialogen om varje barn, syftar till att utveckla den pedagogiska verksamheten på olika nivåer.

Vi har löpande fokus på att utveckla vår verksamhet och bjuder in alla vårdnadshavare till att lämna ris och ros och idéer och tankar till oss på förskolan. Det kan ske till personalen, i muntlig eller skriftlig form, eller via stadens synpunktshanteringssystem Tyck till.

Uppföljning

Vårdnadshavarnas delaktighet och inflytande följs upp på APT ,ALM, utvecklingssamtal samt på våra veckomöten. Vi använder oss även av utvärderingsverktyget WKI och en gång per år utvärderas resultaten i förskole undersökningen för att följa upp målet.

Utveckling

Vi behöver utveckla våra kommunikationsvägar med vårdnadshavare för att de ska bli mer effektiva, tydliga, tillgängliga och digitala i så stor utsträckning som möjligt.

Det är viktigt att tydliggöra vad vårdnadshavarna kan vara med och påverka och när beslut ska tas av professionen och/eller av ledningen.

All form av synpunkter, idéer, klagomål och medborgarförslag välkomnas och används för att utveckla verksamheten. Vi behöver dock förtydliga i vilka frågor vårdnadshavare kan vara med och påverka samt i vilken utsträckning och i vilka forum de kan ha inflytande.

Då det finns höga krav och förväntningar från vårdnadshavare på att få vara delaktiga i olika beslut som rör verksamheten gäller det att hitta gränsdragningen. Men gränsdragningen mellan uppdraget och vårdnadshavares krav till inflytande är svår. Vi måste arbeta för att stärka medarbetarna i sin profession, och i det svåra mötet/samtalen med vårdnadshavare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Systematisk dialog med förskolan	2017-01-18	2017-12-31

Uppföljning av ekonomi

Resursanvändning

Budget 2017

Övriga frågor